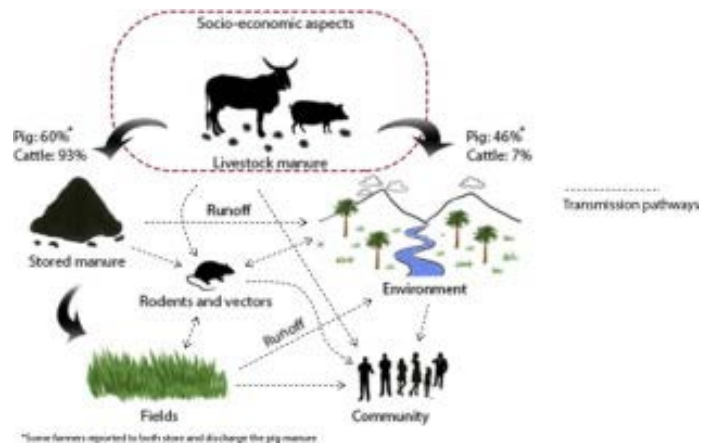
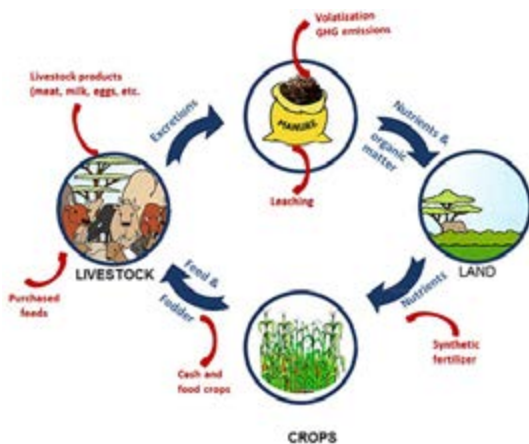

8.1 Właściwe zarządzanie odchodami

Dbanie o środowisko

Świnie białko roślinne pobrane z paszą przekształcają w białko zwierzęce – budulec mięśni. Jednak część spożytego białka jest wydalana z odchodami, z potencjalnymi stratami azotu (N) do środowiska. Emisje podtlenku azotu (N₂O) z gnojowicy stosowanej do nawożenia w systemach intensywnych mają znaczny udział w całkowitej emisji gazów cieplarnianych z rolnictwa, podczas gdy emisje amoniaku (NH₃) przyczyniają się do powstawania kwaśnych deszczów. W tradycyjnym gospodarstwie wolnowybiegowym zwierzęta mogą korzystnie wpływać na grunty. Produkują odchody w niskich stężeniach, co pomaga w nawożeniu upraw i ogranicza emisje do powietrza.

Gnojowica wytwarzana w gospodarstwach prowadzących intensywną produkcję zwierzęcą ma poważne konsekwencje dla środowiska i zdrowia publicznego. Spływ składników z odchodów zwierząt może spowodować poważne zanieczyszczenie rzek, powodując ich eutrofizację. Rośliny wodne, zwłaszcza glony, rosną nadmiernie, następnie zamierają i rozkładają się, pozbawiając wodę tlenu. Ryby giną, a zasoby wody są skażone. Przedostawanie się składników z odchodów może również zanieczyszczać rezerwy wód gruntowych, zwiększając stężenie azotanów powyżej bezpiecznego poziomu. Dodatkowo z odchodów do powietrza uwalniane są NH₃ i N₂O, co przyczynia się do zwiększenia ilości gazów cieplarnianych, a także zwiększa zawartość azotu w deszczu, który może uszkodzić lokalne ekosystemy (kwaśne deszcze).

1 | <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fsufs.2019.00029/full>

2 | <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0048969717333120>

Dobre praktyki zagospodarowania odchodów, stosowane w ekstensywnych systemach wolnowybiegowych lub systemach rolnictwa ekologicznego, mogą przynieść korzyści środowisku, ponieważ przyczyniają się do ograniczania wytwarzania NH₃ i innych gazów o nieprzyjemnym zapachu, a także wydalają odchody w formie, w której jest mniej prawdopodobne, że przedostaną się do rzek i cieków wodnych. Trzymanie świń na wolnym wybiegu rozwiązuje problem obornika, bowiem odchody są rozprowadzane na pastwisku w sposób naturalny. W takich przypadkach poziom fosforu jest utrzymywany na wystarczająco niskim poziomie, a zapach w gospodarstwie nie jest nieprzyjemny.

https://www.ciwf.org.uk/media/5492194/gap_pig_book_full.pdf